

RAN-1901000102010001-02

FIRST YEAR - B A -SEM - 2 Examination

March / April - 2019

**Foundation Course In English
Language Through Literature
[New Course]**

&

Written and Spoken Communication Skills

સૂચના : / Instructions

બીજે કોલેજા ના નામ-સંખ્યાને કોઈપણ સ્થાને ઉમેરવા નહીં જાય.

Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:
 FIRST YEAR - B A -SEM - 2

Name of the Subject :
 Foundation Course In English & Written and Spoken Communication Skills

Subject Code No. : 1901000102010001-02

Seal No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

RAN-1901000102010001

- Q-1 Answer briefly (Any Five) [10]**
- How can the youth repay their debt to society?
  - Why did lady Mohan stop at the hawker's stall?
  - To whom is success the sweetest?
  - Mention two ideals of our nation.
  - Why did the girl say that the narrator is lucky?
  - Who is the old woman described in the poem, 'An Old Woman'?
  - Why did Sir Mohan smile at the mirror with an air of patronage?

- Q - 2 [A] Write in your own words the story of, 'The Eyes are Not Here'. [13]**
- OR**
- [B] Describe the central theme of the poem 'Success is Counted Sweetest'.**

- Q-3 [A] Read the passage below and answer the following questions. [06]**
- A short puff of wind extinguished the candle I was carrying. Laying

P0511-P0512

it carefully down at my feet, so that I could easily find it again in the dark. I quickly went through my pockets to see if I still had the box of matches which I had thoughtfully put there that morning, when I set out to explore the caves. But a thorough search revealed nothing with which to re-light the candle and left me desperately trying to recall how the matches could have gone astray. I then remembered that half an hour before, I had taken a short rest and eaten a bar of chocolate. While doing so I had rested the candle on a convenient rock in order to leave my hands free to unwrap the chocolate and just as now a breath of wind had made the candle flicker and finally go out. It was then that I had the occasion to use my matches and I can only suppose I had thoughtlessly left the box on the rock where the candle had been standing. I reckoned that I must be about half a mile from the entrance and that the only thing for it was to grope my way back again. About an hour later, brushed by my frequent collisions with projecting rocks, I stumbled in to the day light. The first thing I thought of was cigarette. Instinctively I drew out my lighter from my trouser pocket. It was only when I had it in my hand that I realized what a fool I had been.

1. Why did the writer take a box of matches with him?
2. Where and when did he leave his matches behind?
3. What extinguished the candle?
4. In what condition did the writer return?
5. Why did he call himself a fool?
6. Give a proper title to the passage.

- (B) 1. Write a letter to the principal of your college requesting him to arrange an educational tour. [7]

OR

2. You are in search of a job for which you require a character certificate. Draft a letter to the principal of your college requesting him for the same.

Q-4 Do as directed: (Any Seven) [14]

Fill in the blanks with appropriate articles.

1. _____ lion roared but _____ owl hooted.
2. He retired to his corner by _____ window and get out _____ copy of the times.
3. Defense is still to _____ large extent _____ matter of dogged physical endurance.

Insert a suitable question tag.

4. I. You will earn your living, _____ ?
II. He never showed any sign of eagerness, _____ ?

5. I. The train steamed in, _____ ?
II. we shall redeem our pledge, _____ ?

Change the voice of the following sentences.

6. I. Get the nigger out.
II. I shall have you arrested.
7. I. The English soldiers are watching him merrily.
II. Who are throwing off traditional gender roles?
8. I. She has never lost the ideals.
II. She wore a dirty white sari with a red border.

RAN-1901000102010002

Written and Spoken Communication Skills

INSTRUCTIONS

- 1) All the questions are compulsory.
- 2) Indicate clearly the options you attempt.
- 3) Figures to the right indicate full marks.

- Q. 1. Answer the following questions in brief. (Any FIVE) 10**
1. What did the boy do with the gramophone in *The Ghost in the Garden*?
  2. What does the poet expect from the sea in *Break, Break, Break*?
  3. What difficulties the author has to face for being black in Britain in *Job Hunting*?
  4. What happened one day when the boy sat under the old mango tree in *The Ghost in the Garden*?
  5. Who lived in Brentwood? What does the author say about them in *Job Hunting*?
  6. According to Keats for what greed man does spoil his salvation?
  7. Give the meanings of the word 'harem' and 'mynahs'.

- Q. 2. "The Ghost in the Garden is the story of connection between life and death." Discuss. 13**

OR

Explain why Bertrand Russell says that knowledge without wisdom is harmful.

RAN-1901000102010001-02]

[3]

[P.T.O.]

P0511-P0512

Q. 3. Evaluate John Keats as a poet of beauty and sensuousness with special reference to *On Fame*? 11

OR

"*The Last of the Princes* is a tragic commentary on the pathetic pen-picture of present plight of the last prince of the Mughal Dynasty." Discuss. 11

Q. 4. (A) Write a report for a newspaper on the inauguration of Statue of Unity, world's tallest statue. 10

OR

Write a report on Blood Donation Camp recently held by your college N. S. S. unit in nearby village.

OR

Write a report on the grand celebration of 70th Republic Day in your town. 10

(B) Write a dialogue between two friends discussing the Cricket World Cup final won by India. 11

OR

Write a dialogue between two government teachers on the flaws in recent education system.

RAN-1901000102010003 / 05

F.Y.B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

Foundation Compulsory Course in Gujarati
Bhasha Sahitya Kaushalya - 2
(Parikrama Narmada Maiyan)

&

Foundation Course in Gujarati
Pratyayan Kaushal - 2

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ ✎ ચિહ્નોનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર સખત લખવી.
Fill up strictly the details of ✎ signs on your answer book

Name of the Examination:

✎ F.Y.B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject:

✎ Foundation Compulsory Course in Gujarati

Subject Code No.: 1901000102010003/05

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

--

Student's Signature

RAN-1901000102010003

- પ્રશ્ન-૧. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (તમે તે પાંચ) ૧૦
- ૧) શ્રી અમૃતલાલ વેંગડની સાહિત્યકૃતિઓના નામ લખો.
  - ૨) અમૃતલાલ વેંગડના અભ્યાસની માહિતી આપો.
  - ૩) ચાર ગુજરાતી પ્રવાસી સાહિત્યકારોના નામ લખો.
  - ૪) પ્રવાસ સાહિત્યસ્વરૂપની બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
  - ૫) 'પરિક્રમા નર્મદા મેયાની' કૃતિને મળેલ પારિતોષિક જણાવો.
  - ૬) કોટીપુરા એટલે શું?
  - ૭) નર્મદાની પરિક્રમા લેખકના મતે ક્યારે પૂરી થઈ કહેવાય?
  - ૮) નર્મદા નદી ક્યાં-કેટલા કિલોમીટરનો વળાંક લે છે?

RAN-1901000102010003/05 |

[1]

[P.T.O.]

P0513/15

પ્રશ્ન-૨. શ્રી અમૃતલાલ વેગડના જીવન-કવનનો પરિચય કરાવી એમના વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબલો જણાવો. ૧૩

અથવા

મુખ્ય સર્જકોને લક્ષમાં રાખીને મુજરાતી પ્રવાસસાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ આલેખો. ૧૩

પ્રશ્ન-૩. સર્જક નર્મદા પરિક્રમા દરમિયાન અનુભવેલ નર્મદાના વિવિધ રૂપોનું આલેખન કરો.

અથવા

'પરિક્રમા નર્મદા મેયાની' ને આધારે સર્જક અમૃતલાલ વેગડની વિશેષતાઓ આલેખો.

પ્રશ્ન-૪ (અ) દૂંઠનોંધ લખો. (ગમે તે એક) ૬

- ૧) સહસ્રધારા તેમજ રામઘાટના પ્રવાસોનું વર્ણન.
- ૨) 'પરિક્રમા નર્મદા મેયાની' શીર્ષકની વર્ણવણ.

(બ) કોઈપણ એ પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી જણાવો. ૮

- ૧) 'રામન ખતમ થયા આવ્યું છે.'
- ૨) 'નર્મદાનું પાણી એ પાણી નહીં પણ માનું ધાવણ છે.'
- ૩) 'મા નમો, તારી પૂજામાં એક દીપ જલાવ્યો છે. જલ્દયામાં તું પણ એક દીપ પ્રકટાવજે - મારા હૃદયમાં બહુ અંધારું છે તને કોઈ રીતે જતું નથી.'
- ૪) 'જરા સંપલ ઊઘરી નાખો.'

RAN-1901000102010005

Foundation Course in Gujarati
Pratyayan Kaushal - 2

પ્ર-૧. દૂંઠમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે પાંચ) ૧૦

- ૧) વાણિજ્ય પત્રવ્યવહારનો અર્થ સમજાવો.
- ૨) અરજીપત્રનું માલખું દૂંઠમાં જણાવો.
- ૩) ફરિયાદની પત્રવટનો પત્ર લખતી વખતે કઈ બાબતોનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ?
- ૪) ઉધરાણી પ્રક્રિયાના તબક્કા જણાવો.
- ૫) પ્રજાસૂત્રનું મહત્વ શું છે?
- ૬) સમાસના કોઈ ચાર પ્રકારો જણાવો.
- ૭) સંધિના પ્રકારો કેટલા અને ક્યા ક્યા?
- ૮) ઉધરાણીની કેટલી જાદુનિશ્ચે છે? કઈ કઈ?

RAN-1901000102010003/05]

[2]

[Contd.]

મ-૨. 'સરસ્વતી પુસ્તક પ્રકાશન' અમદાવાદને જાણ્યાબંધ કાગળ ખરીદવા છે, તે અંગે માલની માહિતી, ભાવ અને વ્યાપારી શરતો વગેરેની પૂછપરછ કરતો પત્ર અને તેનો પ્રત્યુત્તર પાઠવો. (૧૩)

અથવા

વ્યાપારી પત્રનું અંધારણ અને માળખાની વિગતો ચર્ચા કરો. (૧૩)

મ-૩. ઓર્ડરનો માલ નુકસાન પામેલી હાલતમાં મળ્યો છે, તો તે અંગેની ફરિયાદ કરતો અને તેની પતાવટ કરતો પત્ર તૈયાર કરો. (૧૩)

અથવા

(અ) બે ઉઘરાણી પત્રોના જવાબ ન મળતા 'અભિક્ષા વસ્ત્ર ભંડાર' ને ત્રીજો ઉઘરાણી પત્ર પાઠવો. (૦૬)

(બ) દિસાલ પતાવટ માટે ચોકકસ તારીખ આપતો પત્ર લખો. (૦૭)

મ-૪. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિશે લખો.

૧) અંકલેક્ષરની 'સન ફાર્મા કંપની' માં મેનેજરની જગ્યા ખાલી પડી છે, તે માટે અરજીપત્ર તૈયાર કરો. (૦૮)

૨) કોમેજના આચાર્યશ્રી તરફથી આપવામાં આવતા પ્રમાણપત્રનો નમૂનો તૈયાર કરો.

(બ) સમાસ ઓળખાવો. (કોઈ પણ ત્રણ) (૦૩)

(૧) મુણસંપત્તિ

(૨) ગૌરીવ્રત

(૩) પ્રતિદિન

(૪) વૈજયંતીવેને

(ક) નીચેના શબ્દોની સંધિ છોડો. (તમે તે ત્રણ) (૦૩)

(૧) હરીન્દ્ર

(૨) સંસાર

(૩) પથેષ્ટ

(૪) સદ્ગૃહસ્થ

RAN-1901000102020001

F.Y.B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

Foundation Elective
Environmental Studies - II

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીઓને ચિત્રો ઉત્તરપટ્ટી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ F.Y.B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject :

☛ Foundation Elective Environmental Studies - II

Subject Code No. : 1901000102020001

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નંબર - ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી આજુબે દર્શાવેલ એક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન ૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧૦)

(૧) પ્રદૂષણ એટલે શું?

(૨) WHO નું પૂર્ણ નામ આપો.

(૩) લેપ - ટોપના શોષકનું નામ લખો.

(૪) કયા દિવસને આંતરરાષ્ટ્રીય જળ દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે?

(૫) સ્વચ્છતાની વ્યાખ્યા આપો.

પ્રશ્ન ૨ કુદરતી આપત્તિ એટલે શું? 'કેરામ્બ' માં આવેલ ભારે વરસાદથી સર્જાયેલ દુર્ઘટના સમજાવો. આવી દુર્ઘટનાથી રક્ષણ કરવા માટેનાં ઉપાયો જણાવો.

(૧૩)

અથવા

વન્ય પ્રાણીઓ તેમજ વનોની અગત્યતા સમજાવો તથા તેમનાં સંરક્ષણની રીતો સમજાવો.

(૧૩)

RAN-1901000102020001]

[1]

[P.T.O.]

P0516

પ્રશ્ન ૩ ગુજરાતમાં હવા પ્રદૂષણની સ્થિતિ અને નિવારણના પ્રયાસો સમજાવો.

અથવા

માનવ સ્વાસ્થ્યમાં ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ની ભૂમિકા સમજાવો.

(૧૩)

પ્રશ્ન ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)

૧. ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટના
૨. શહેરીકરણની સમસ્યા
૩. વસ્તી વધારા માટેના જવાબદાર પરિબલો
૪. કમ્પ્યુટરના ફાયદા - ગેરફાયદા.

(૧૪)

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) As per the instruction No. 1 of the page No. 1
- (2) Question No. 1 is compulsory.
- (3) Figures to the right side indicate full Marks of the question.

Q.1. Answer the following questions in short.

(10)

- (1) What is Pollution?
- (2) Give the full Form of WHO.
- (3) Write the Name of the inventor of Lap-Top.
- (4) Which day would be celebrated as International Water Day?
- (5) Define Migration.

Q.2. What is Natural disaster ? Explain 'Kerala' heavy rain Fall disaster. Explain the remedies to protect form this kind of disaster.

(13)

OR

Explain the importance of Wild-life and forest. Also Explain the methods of their conservation.

(13)

Q.3. Explain the situation of Air-pollution in Gujarat and explain the efforts to control it.

(13)

OR

Explain the role of Information Technology for the human.

Q.4. Write a short -note (Any two)

(14)

1. Bhopal gas disaster.
2. Problems of Urbanizations.
3. Factors Responsible for increase in population.
4. Advantages & Disadvantages of computers.

RAN-1901000102040011

F.Y.B.A. (Sem-II) Examination

March / April - 2019

Core Course Gujarati Paper – 003
Padhya : Avarchin Kruti (Rajrnda Shah na Gito)

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીઓનું વિગતો ઉભરવટી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

F.Y.B.A. (Sem-II)

Name of the Subject :

Core Course Gujarati Paper – 003

Subject Code No.: 1901000102040011

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- પ્ર - ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૦)
- (૧) રાજેન્દ્ર સાહનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો?
  - (૨) ગીતની વ્યાખ્યા આપો.
  - (૩) રાજેન્દ્ર સાહનો કવિપિંડને ઘડવામાં ક્યા-ક્યા કવિઓની કવિતાની અસર રહી છે?
  - (૪) 'અલ્યા મેલુસા' ગીતમાં કોની-કોની વચ્ચેના સંવાદનું આલેખન કવિએ કર્યું છે?
  - (૫) 'વિજનવાટે' ગીતમાં કવિની આંખમાં આંસુ શાને કારણે આવે છે?
  - (૬) 'રાજેન્દ્ર સાહનો ગીતો'માં પ્રકૃતિનું વર્ણન કરતાં ગીતોના નામ આપો.
  - (૭) 'આપણા દુઃખનું કેટલું ખેર' ગીતમાં કવિ કઈ વાતનો શોર મચાવવાની ના પાડે છે?
  - (૮) 'સૂરની ગંગ વહાવતું ત્યાં પણ ગાય છે કોઈ બંદેર' પંક્તિ ક્યા ગીતની છે?
- પ્ર - ૨ કવિ રાજેન્દ્ર સાહનો જીવનનો પરિચય કરાવી એમનાં સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. (૧૩)
- અથવા
- પ્ર - ૩ ગીત એટલે શું? ગીતના સ્વરૂપના આંતરિક વલણોની ચર્ચા કરો. (૧૩)

RAN-1901000102040011]

[1]

[P.T.O.]

08471

- પ્ર-૩ રાજેન્દ્ર સાહનાં ગીતોને આધારે રાજેન્દ્ર સાહની કવિ તરીકેની સિદ્ધિ-મર્યાદા સ્પષ્ટ કરો. (૧)
અથવા
- પ્ર-૩ રાજેન્દ્ર સાહનાં ગીતોને આધારે રાજેન્દ્ર સાહનું પ્રણય કવિ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧)
- પ્ર-૪ (અ) દૂકનોંધિ લખો. (ગમે તે એક)
- (૧) 'આપણે આવળ બાવળ બોરડી' ગીતમાં રજૂ થયેલો જીવનનો દૃષ્ટિકોણ સ્પષ્ટ કરો.
- (૨) 'આયોજ્ય વેશાબ લાલ' ગીતની સમીક્ષા કરો.
- (બ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમવ્યવહારો: (ગમે તે બે)
- (૧) 'હું જ રહું વિધસી સહુ સંગને હું જ રહું અવલેષે'
- (૨) 'બ્યોમને વસુંધરાની કન્યા કોડામણી
તું તો છે સંધ્યાની શોભા ચોટામણી'
- (૩) ભવનો અન્ધાપો ક્યારે બાંમસે
અપાટીક ક્યારે ઓળખાય ?'
- (૪) 'વેદનાનું વરદાન દઈ ભલે જાય, પિયા, નહિ રોકું ?'

RAN-1901000102040012

F.Y.B.A. (Sem-II) Examination

March / April - 2019

Gujarati : Paper-IV
(Dariyalal - Gunavantra Acharya)
(Aryachin Gadhya Kruti) (Core Course) (Principal)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ ✎ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરપત્રી પર અવશ્ય કરાવવી.
Fill up strictly the details of ✎ signs on your answer book.

Name of the Examination:

✎ F.Y.B.A. (Sem-II)

Name of the Subject :

✎ Gujarati : Paper-IV (Dariyalal - Gunavantra Acharya)

Subject Code No. : 1901000102040012

Seat No.:

Student's Signature

પ્રશ્ન-૧ નીચેના કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના દૂરમાં જવાબ આપો : (૧૦)

- (૧) મુણવંતરાય આચાર્યનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો?
- (૨) મુણવંતરાય આચાર્યની કોઈ પણ ચાર નવલકથાઓનાં નામ જણાવો.
- (૩) નવલકથાનાં ઘટકતત્ત્વો જણાવો.
- (૪) નવલકથાની કોઈ પણ બે વ્યાખ્યાઓ આપો.
- (૫) રામકથાએ કયો સંકલ્પ કર્યો હતો?
- (૬) કાલિયા ઘેર નું માનસ પરિવર્તન કોણે કરે છે?
- (૭) સુવતાન કઈ જિભારીથી પીડાતા હતા ?
- (૮) જંગલાર નામ કેવી રીતે પડ્યું ?

પ્રશ્ન-૨ મુણવંતરાય આચાર્યના સર્વક વ્યક્તિત્વને ઘડનારા પરિબલોની વિગતે ચર્ચા કરો. (૧૩)

અથવા

નવલકથા સ્વરૂપ તથા તેના ઘટકતત્ત્વોની વિગતે ચર્ચા કરો.

RAN-1901000102040012]

[1]

[P.T.O.]

P0524

પ્રશ્ન-૩ 'દરિયાવાલ' નવલકથાના કથાવસ્તુનો વિસ્તૃત પરિચય કરાવો. (૧)

અથવા

'દરિયાવાલ' નવલકથામાં આવેલાં પાત્રોને આધારે લેખકની પાત્રલેખન કલાને મૂલ્ય

પ્રશ્ન-૪(અ) કોઈ પણ એક વિષે ટૂંકનોંધ લખો : (૧)

(૧) 'દરિયાવાલ' સૌંદર્યની પર્યાયતા.

(૨) નરબલિ મહોત્સવનું વર્ણન.

(બ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : (ગમે તે બે) (૧)

(૧) 'મારે વેપાર કરીને શું કામ છે ?'

(૨) 'આ માંડો અત્યારે અહીં ક્યાંથી ?'

(૩) 'તો એને છાવતા મારી નાખસે ?'

(૪) 'હું સમજાવ્યાની સાથે જ રહીશ.'

RAN-1901000102050033

F.Y.B.A. (Sem.II) Examination

March / April - 2019

Hindi Paper : 3 (B)

(आधुनिक हिन्दी कविता 'काव्य मंजुषा')

सूचना : / Instructions

(1)

नीचे दिये गए निम्नलिखित विवरणों में भरना है।
Fill up strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examinator:
F.Y.B.A. (Sem.II)

Name of the Subject :
Hindi Paper : 3 (B)

Subject Code No.: 1901000102050033

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- (2) सभी प्रश्नों के उत्तर लिखना अनिवार्य है।
(3) दाहिनी ओर प्रश्नों के गुण दराये गए हैं।

- प्रश्न: १ निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त में उत्तर लिखिए। १०
- हालावाद् के जनक किसको माना जाता है? क्यों?
  - अज्ञेयजी लिखित चार काव्य ग्रंथों के नाम लिखिए।
  - 'राजाराम' शब्द में निहित व्यंग्य बताइए।
  - 'कालिदास' कविता में कौन-सी तीन कृतियों की चर्चा की गई है?
  - 'जन-जन का चेहरा एक' कविता में क्या-क्या समान बताया गया है?

RAN-1901000102050033]

[1]

[P.T.O.]

P0553

प्रश्न २. पंतजी का साहित्यिक परिचय देते हुए 'बाचना' कविता का सा
लिखिए।

अथवा

प्रश्न २. "'लज्जा और गरी' कविता में कविने 'गरी' स्वभाव तथा कविता
अद्भुत वर्णन किया है।" इस कथन की पुष्टि कीजिए।

प्रश्न ३. "'महादेवी की कविता का विकास वेदना और करुणा की परिधि में
हुआ है।" इस कथन को ध्यान में रखते हुए। 'क्या पूजन का
अर्चत रे?' कविता को स्पष्ट कीजिए।

अथवा

प्रश्न ३. 'भूख' कविता में बच्चनजी ने देशवासियों को क्या संदेश दिया है?
समझाइए।

प्रश्न ४. टिप्पणी लिखिए।

अ) 'सबसे उठा तो पून खिली थी' कविता का भावार्थ।

अथवा

'कितनी रातों में कितनी बार' कविता का केन्द्रीय भाव।

आ) 'बसन्ती हवा' कविता में कवि के विचार।

अथवा

'अकाल' कविता में वर्तमान भारत की क्या स्थिति।

RAN-1901000102050032

F.Y.B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

Paper-4 (A) Hindi Upanyas-Swami

Core Elective : 04 (Subsidiary)

सूचना : / Instructions

(1)

नीचे दिये गए निम्नलिखित विवरों में सही-सही पर अक्षर लिखें।
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:
F.Y.B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject:
Paper-4 (A) Hindi Upanyas-Swami

Subject Code No.: 1901000102050032

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- प्रश्न: १ निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में उत्तर दीजिए। १०
१. "तुम एक वैष्णव की पत्नी हो, मिनी।" कथन किसका है?
  २. नरेन्द्र किसको चाहता है?
  ३. "स्वामी" उपन्यास के स्त्री पात्रों के नाम लिखिए।
  ४. मणिबाबू कौन हैं? उन्हें किसका शौक है?
  ५. "स्वामी" उपन्यास में प्रयुक्त किन्हीं चार मुहावरों लिखिए।
- प्रश्न २. मन्मथहारी के व्यक्तित्व एवं कृतित्व पर प्रकाश डालिए। १३
अथवा
- प्रश्न २. "स्वामी" उपन्यास का कथानक अपने शब्दों में लिखिए। १३

RAN-1901000102050032 |

[1]

[P.T.O.]

P0552

प्रश्न ३. एक सामाजिक उपन्यास के रूप में "स्वामी" उपन्यास का मूल्यांकन कीजिए।

१३

अथवा

प्रश्न ३. सौदागिनी की चारित्रिक विशेषताओं पर प्रकाश डालिए।

१३

प्रश्न ४. टिप्पणी लिखिए।

१४

अ) गिरि का चरित्र।

अथवा

"स्वामी" उपन्यास की संवाद-बोझना।

ब) 'स्वामी' शीर्षक की सार्थकता।

अथवा

"स्वामी" उपन्यास का उद्देश्य।

RAN-1901000102050032]

[2]

[2100]

RAN-1901000102030001

F.Y.B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

Sanskrit : Paper-II
(Core Allied)

भर्तृहरिकृत - नीतिशतकम्

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

सूचना : / Instructions

नीचे दारिए ✎ निम्न-लिखित विवरणों में भरवायें।
Fill up strictly the details of ✎ signs on your answer book

Name of the Examination:
✎ F.Y.B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject :
✎ Sanskrit : Paper-II (Core Allied)

Subject Code No.: 1901000102030001

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

1. नीचे-ना प्रश्नो-तो दृश्यां क्वाण् अणो. (कोईपण पांच) 10
1. Answer briefly the following questions. (Any Five) 10
1. निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में उत्तर दीजिए। (किसी पांच) 10
- 1) मुक्तक-ना प्रकार कतेना? अ्या अ्या?
1) How many types of 'मुक्तक' Which?
1) मुक्तक के कितने प्रकार हैं? कौन कौन से?
- 2) "मौन" विसे भर्तृहरि शुं अते छे?
2) How many types of 'मुक्तक' Which?
2) मौन के बारे में भर्तृहरि क्या कहते हैं?
- 3) भर्तृहरि गंगाना द्रष्टान्तषी शुं समझवे छे?
3) What does Bhartuhari try to make clear by giving the example of Ganga?
3) भर्तृहरि गंगा के दृष्टान्त से क्या समझते हैं?

RAN-1901000102030001]

[[ ]

[P.T.O.]

P0519

- ૪) ભતૃહરિ અનુસાર ધનની કેટલી મતિ છે? કઈ કઈ?
- 4) How many motion are of Wealth? Which?
- ૫) મર્તુહરિ કે અનુસાર ધન કી કિહની ગતિ હૈ? કૌન કૌન સી?
- 5) What does poet tell chatak? why?
- ૬) કવિ ચાતક કો ક્યા કહતો હૈ? ક્યું ?
- ૬) મહાપુરુષોમાં કેવા જણણો સ્વભાવગત લોપ છે?
- 6) What are the natural symptoms of great persons?
- ૬) મહાપુરુષો મેં કૌન સે સ્વભાવગત લક્ષણ હૈ?
- ૭) જગતમાં પુણ્યશાળીઓને મળતી જામતો કઈ કઈ છે?
- 7) What are the things in the world that are found to merciful person?
- ૭) જગત મેં પુણ્યશાળી કો કૌન કૌન સી ચીજે પ્રાપ્ત હોલી હૈ?

૨. અ) નીચેનામાંથી તમે તે બે શ્લોકોનો અનુવાદ કરો.
2. a) Translate any two of the following verses.
૨. અ) નિમ્નલિખિત શ્લોકોં મેં સે કિન્હીં દો શ્લોકોં ક્યા અનુવાદ કીજિયે।

૧) તથેત સિમતાસુ તૈલતપિ ચત્વતઃ પૌઠયન્
પિબેચ્ચ મૃગતૃષ્ણિકાસુ સલિલં પિપાસાર્થિતઃ।
ક્ષ્માચિદપિ પર્યટ-શશચિષાપમાસાદયે-
ન્ન તુ પ્રતિનિવિષ્ટમૂર્ચં જન્ચિતનારાધ્યેત્॥

૨) અમ્બોઝિવનવિહારાસવિલાસમેવ
હંસમ્વ હન્તિ નિતરાં કુપિતો વિધાતા।
ન ત્વમ્વ દુષ્પજલભેદવિધી પ્રસિદ્ધં
સૈદ્ધ્યમ્કીર્તિમપહર્તુમસો સમર્થઃ॥

૩) જાઠયં ધિસો હરતિ સિન્વતિ વાધિ સત્વં
માનોન્નતિ દિશતિ પાપમપાક્ષોતિ।
ચેતઃ પ્રસાદયતિ દિશુ તનોતિ કીર્તિ
સત્સદ્ગતિઃ કથય કિં ન કરોતિ પુન્સામ્॥

૪) સત્વાઽનૃતા ચ પરુષા પ્રિયવાદિની ચ
હિસ્તાઃ દમાતુરપિ ચાર્થપરા વદન્વા।
નિત્યલ્લયા પ્રચુરનિત્યધનાયામા ચ
વારાંભનેવ નૃપનીતિરનેકરુયા॥

- ब) अर्थ विस्तार करो. (कभे ते ओक) 04
 b) Expand the Verse. (Any One) 05
 ब) अर्थ विस्तार कीजिए। (कोई एक) 04
 १) शीघ्रमे खलु भूषणानि सतां वलभूषणं भूषणम्।
 २) सेवाधर्मः परमाह्वो योनिनामध्यागम् ॥

भर्तृहरिना कवन अने कवन विशे सविस्तर चर्चा करो करो. 13

Describe in detailed the life and works of Bhartuhari. 13

भर्तृहरी के जीवन और कवन के बारे में सविस्तर चर्चा कीजिए। 13

अथवा/OR/अथवा

“नीतिशतकम् मां विषयवैविध्यं श्रेया मने छे” - समझवो. 13

“Variation is seen in the Nitishatakam” - Explain. 13

“नीतिशतकम् में विषय वैविध्य देखने को मिलता है” - समझाइए। 13

विवेचनात्मक नोंध लभो. (कभे ते ओ) 14

Write Critical notes. (Any two) 14

विवेचनात्मक नोंध लिखिए। (किन्ही दो) 14

- १) नीतिशतकमां विद्या प्रशंसा
 1) Compliment of knowledge in Nitishataka
 १) नीतिशतक मे बिद्या-प्रशंसा।
 २) राजनीति विशे भर्तृहरिना विचारो.
 2) Thoughts of Bhartuhari about politics
 २) राजनीति के बारे में भर्तृहरीकी सोच।
 ३) पुसुपार्थनुं महत्व.
 3) Importance of Hard work.
 ३) पुसुपार्थ का महत्व
 ४) सन्मित्रना बलपुो
 4) Quality of good friend
 ४) सन्मित्र के लक्षण

RAN-1901000102050041

F.Y.B.A. (Semester-II) Examination

March / April - 2019

Core Elective Paper-3(A)

Sanskrit Prashist Mahakavya (Kumarsambhavam Sarg-5)

Time: 2 Hours |

| Total Marks: 50

शुद्धी : / Instructions

शुद्धी करिए - Give-Handed विवरों के-तकदी पर-अवका-वर्णनी.
Fill up strictly the details of ✎ signs on your answer book

Name of the Examination:
✎ F.Y.B.A. (Semester-II)

Name of the Subject :
✎ Sanskrit Prashist Mahakavya (Kumarsambhavam Sarg-5)

Subject Code No.: RAN-1901000102050041

Seat No. :
□ □ □ □ □ □

Student's Signature

1. शुरुआत में जवाब आधे. (ओर पृष्ठ पांच) 10
1. Answer briefly. (Any Five) 10

1. पार्वती-ना माता-पिता-ना नाम आधे.
1. Write down the names of the parents of Parvati.
2. 'कुमारसंभवम्' ना पांचवां सर्गमां क्वा क्वा छंदो प्रयोक्तयेता छे ?
2. Which metres are used in the fifth canto of 'कुमारसंभवम्' ?
3. पार्वती-ने पोतानीं उरं जे वस्तु-ओ कोनी पाले पापसा तरीके मुझे ?
3. Which of her two things Parvati deposited and to whom?
4. उपमा ..... भाषी क्त्या करे.
4. उपमा ..... Fill in the blanks.
5. "पदं सहेत प्रमरस्य पेलवं गिरीशपुष्यं न पुनः पाल्त्रिणः" अस्तुत पंक्ति कोसा कोने क्ते छे ?
5. "पदं सहेत प्रमरस्य पेलवं गिरीशपुष्यं न पुनः पाल्त्रिणः" Who says the presented line and to whom.

RAN-1901000102050041 |

[1]

[P.T.O.]

P0555

5. 'पारणाविधि' शब्द उपर टिप्पणी लखो.
6. Give annotate on the word 'पारणाविधि'.
8. धर्मनु प्रथम साधन कुं छे?
7. What is the first resource of Dharma.

- 2 (अ) नीचेना स्थोत्रोन्नो अनुवाद करो. (कोठ पलू ले)
- 2 (A) Translate the following verses. (Any Two)

- १) इति पुर्वेच्छामनुशासती सुतां शशाक मेना न निवन्तुमुद्यमात् ।
क ईप्सितार्थस्विरनिश्चयं मनः पक्व विन्नाभिमुखं प्रतीपयेत् ॥
२. पुनर्हीतुं नियमस्थया तवा द्वयेऽपि निक्षेप इवार्पितं द्वयम् ।
लतासु तन्वीषु विलासचेष्टितं विलोलदृष्टं हरिणांगनासु च ॥
३. मुखेन सा पशुगुण्णिना निशि प्रवेपमानाधरपत्रशोभिना ।
तुषारवृष्टिशतपद्यसंपदां सरोजसंधानविवाकरोदपाम् ॥
४. इयं महेन्द्रप्रभृतीनपिशियश्चतुर्दिगीशानवमाल्य मानिनी ।
अरुपहावर्षं मदनस्य निग्रहाल्पिनाकपालि पतिमामुमिच्छति ॥

- (ब) पूर्वापर संदर्भे आपीने समझवो. (कोठ पलू ले)

- (B) Explain with reference to the context. (Any One)

१. अवाप्यते वा कथमन्यथा द्वयं तथाविधं प्रेम पतिश्च तादृशः ॥
२. वदन्त्यपर्वति च तां पुराणिदः ।

- 3 अविहासनी कृतिओनुं संविस्तरे वर्णन करो.

- 3 Give the detail notes on the literary works of Kalidasa.

अथवा OR

- 3 महाकाव्यना बसापुओ आपी 'कुमारसंभवम्'नु महाकाव्य तरीके मूल्यांकन करो.

- 3 Write the characteristics of an epic and evaluate 'कुमारसंभवम्' as an epic.

विवेचनार्थं नीचे लखो, (अधे पक्षे)

Write critical notes. (Any Two)

१४

14

(१) कुमरसंभवनुं उषावस्तु.

(1) The story of 'कुमारसंभव'

(२) कलिदासनुं जिवन.

(2) Life of Kalidasa.

(३) ब्रह्मचारी-पार्वती संवाद.

(3) Conversation between Brahmachari and Parvati.

(४) पार्वतीनुं पात्रावेपन.

(4) The character-sketch of Parvati.

RAN-1901000102050042

F.Y.B.A. (Semester-II) Examination

March / April - 2019

Sanskrit : Paper-IV-(A) (Subsidiary)

Sanskrit Gadya Sahitya and Katha Sahitya

(दशकुमारचरितम् - उच्छ्वास - 6 दण्डिन) Elective Course

Time: 2 Hours |

| Total Marks: 50

सूचना : / Instructions

(१)

●ने कठिना ● निम्नलिखित विवरणों के अनुसार भरें।
Fill up strictly the details of ● signs on your answer book

Name of the Examination:
● F.Y.B.A. (Semester-II)

Name of the Subject :
● Sanskrit Gadya Sahitya and Katha Sahitya

Subject Code No.: RAN-1901000102050042

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

1 कोटीपट्ट पांच प्रश्नों का संक्षेप में उत्तर दीजिए : 10

1 Answer the following questions briefly : (any five) 10

- (१) मित्रगुप्त वीणा बजाती रहेगा युवा ने सुं पूछे छे ?
(1) What does Mitragupta ask the youth playing the lyre ?
- (२) कृत्तिका नक्षत्रमां कोण अने कसुं नृत्य करेती हती ?
(2) Who and which dance was in the Kratika constellation ?
- (३) 'दशकुमारचरितम्' छेका उच्छ्वासना नायक अने नायिकाना नाम कएवावे ?
(3) Name the hero and heroine the sixth exposure 'Dasakumaracharitam' ?
- (४) धूमिनी कोण हती अने अवंतिना राजा ने तेनी पर केम कृपा करी ?
(4) Who was Dhumini and why did the king of Avanti please him ?

RAN-1901000102050042]

[1]

[P.T.O.]

P0556

- (4) कोसे रत्नवतीने ज्या नामची उपहास करवा जात्या? सा माटे ?
 (5) Which word did People laugh at Ratnavati ? why?
 (6) दशशताक्षः नो अर्थ आपो?
 (7) दशशताक्षः Give meaning?
 (8) गोमिनीने रंधवा माटे ज्या वाडा पसंत अर्वा? सा माटे ?
 (9) What kind of wood Cook did Gomini choose? why?

२

(अ) ओपपुत्रा वे नो अनुवाद करो.

2

(A) Translate any two.

(१) अस्याः सख्युः कन्यकायाः सर्व एवावश्यं नातिस्वृला नातिकृशा नातिह्रस्वा नातिदीर्घा न विकटामृजावनाश्च रक्ततलाङ्गुली चवमत्स्वकमल कलशाद्यनेक पुन्यलेखलाञ्छिती करी, समगुल्फसंधी मांसलावगिरालो चाङ्गी, जह्ने चानुपूर्ववृत्ते, पीवरोरुग्रस्तो इव दुरुपलक्ष्ये जनुनी।

(२) अप्राक्षं च 'भद्र । को नामाद्यमुत्सवः, किमर्थं वा समारब्धः केन वा निमित्तेनोत्सवमनादात्सैकान्तं भवानुत्फटित इव परिवादिनीं द्वितीयस्तिष्ठति?' इति । सोऽभ्यधत्-सौम्य । मुह्यपतिस्तुह्यधनवानामानपत्यः प्रार्थितवानमु प्पिञ्जलवतने विस्मृतविन्ध्यवासरागं वसन्त्या विन्ध्यवासिन्याः पादमूलादपत्य इयम् । अनया च किलान्मै प्रतिक्रियताय स्वप्ने समादिष्टम्-समुत्पत्स्यते तवैकः पुत्रः, जनिष्यते चैका दुहिता ॥

(३) अस्मिन्नेव च क्षणे किमपि न पुरस्कृतमुपातिष्ठत् । आगता च काचिदङ्गना। दृष्ट्वैव स एवामुत्फुल्लदहिरुत्वायिपगूढकण्ठश्च तथा तत्रैविपायितात् । अशंसच्च 'शेषा मे प्राणसमा, यद्विप्लो, दहन इव दहति माम् । इदं च मे जीवितमपहरता राजपुत्रेण मृत्युनेव निरुपमतां नीतः । ग च राक्ष्यामि राजसुमित्त्वमुष्मिन् पापमाचरितुम् । अतोऽ न्यात्मानं मुदहं काचिक्वा त्यक्ष्यामि निष्प्रतिश्रित्यान्प्राणान्' इति ॥

(४) धन्वकस्तु दत्तपञ्चादन्धो वध्याभूमि नीयमानः सशेषत्वादानुषः 'वो मया विकलीकृतोऽधिमतो मिथुः, स चेन्मे पापमाचक्षीत, मुक्तो मे दण्डः' इत्यदीनमधिकृतं जगाद्।' को दोषः ? इत्युपनीय दर्शितोऽमुष्मिन्स विकलः पर्यधुः पादपतितस्तास्य साधोस्तास्तुकृतमसत्त्वाश्च तस्यास्तायाभूतदुःखरितमार्यं बुद्धिराचक्षे । कुपितेन राज्ञा विरुपितमुष्मी सा दुष्कृतकारिणी कृता बन्धुः पाक्षिका । कृतश्च धन्वकः प्रसादाभूमिः । तद् ब्रवीमि स्त्रीददरं कृतम् इति ।

RAN-1901000102050042]

[2]

[Contd.

- (A) नीचेनामोंची जमे ते अडे पूर्वापर संदर्भ आपी लभजवो. 4
 (B) Explain any one with reference to the context: 5
 (1) यदग्निन्नेव जन्मनि मानुषं वपुरपनीय वानरीकरिष्यते।
 (2) भद्र! विनतीर्णैयमर्णवाम्बरा।

- 'दशकुमारचरितम्' ना साहित्य रूप्य विशे विस्तारवी समजावो. 13
 Identify the social life reflected in the sixth annihilation of
 'Dashakumaracharitam' 13

अथवा OR

- 'दशकुमारचरितम्' ना छठा उखवासना आपारे नापडनु चरित्रचित्रण उरो. 13
 Based on the sixth anniversary of 'Dashakumaracharitam', characterize
 Mitra Gupta 13

- कोठे पणु अे पर नोंपि लभजे. 14
 Write notes on any two. 14

- (1) 'त्रयोदण्डिप्रबन्धाः'।
 (1) 'त्रयोदण्डिप्रबन्धाः'।
 (2) भीमधन्वानुं पात्रावेभन
 (2) Characterization Bhimghanva's
 (3) धूमिनी पुराणत
 (3) Dhoomini story
 (4) 'दशकुमारचरितम्'
 (4) Title of Dashakumaracharitam

RAN-1801000101040072

F.Y.B.A. Examination

March / April - 2019

Economics Paper - II

(Core Course)

सूचना : / Instructions

जेव्हा कोणताही निवाचीवाची विंगनो उलखणी पर अपरम उधवी,
Fill up strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination:

F.Y.B.A.

Name of the Subject:

Economics Paper - II

Subject Code No.: 1801000101040072

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- अस-१ नीचिना प्रस्नो ना टूंकमां उत्तर आपो. १०
- मानवविकास आंक नो अर्थ बज्जावो.
  - भारत मां मूल्यदर ना घटाडा नां उरुपल्ल जे उरपुो बज्जावो.
  - भारत नी वसति नीतिनां उदेशो बज्जावो.
  - राष्ट्रीय आवक अेटले सुं?
  - समावेशकारकता नो अर्थ बज्जावो.
- अस-२ "भारत अेक विकासमान अर्थतंत्र छे". आ विधान नी चर्चा करो. १३
- अथवा
- अस-२ भारतमां उडपी वस्ती वृद्धि नां उरपुो समज्जावी वस्ती घटाडवना सुचनीनी चर्चा करो. १३
- अ-३(अ) भारतनी राष्ट्रीय आवक नां अंदाजे ना माल्य नी चर्चा करो. ०७
- (ब) भारतीय आर्थिक आयोजन नी वास्तुिकतावो नी चर्चा करो. ०६
- अथवा
- अ-३(अ) भारत नी राष्ट्रीय आवक नां संरचना (बंघारजा) मां बपेवा हेरकारो नी चर्चा करो. ०७
- (ब) भारत ना पंचवर्षीय योजनावोनां नाजा प्रामि नो अतो समज्जावो. ०६

RAN-1801000101040072]

[1]

[P.T.O.]

P0241

RAN-1801000101040072

F.Y.B.A. Examination

March / April - 2019

Economics Paper - II

(Core Course)

सूचना / Instructions

ध्यानपूर्वक निम्नलिखित विवरणों का ध्यान रखें।
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

F.Y.B.A.

Name of the Subject:

Economics Paper - II

Subject Code No.: 1801000101040072

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- प्रश्न-1 नीचेना प्रश्नों का दृष्टमां उत्तर आषो. 10
1. मानवविकास आंक नो अर्थ वरुवावो.
  2. भारत मां मृत्युदर नां घटाव नां उर्ध्वपुत्रा जे करवो वरुवावो.
  3. भारत नी वरुवाति नीतिनां उरिखो वरुवावो.
  4. राष्ट्रीय आवक अटवे कुं?
  5. समावेशकरकता नी अर्थ वरुवावो.
- प्रश्न-2 "भारत अंक विकासमान अर्थतंत्र उ". आ विधान नी वरुवा करो. 10
- अथवा
- प्रश्न-2 भारतमां उडधी वरुवाती वृद्धि नां करवो समवतवी वरुवाती घटाववामा सुवनीनी वरुवा करो. 10
- प्रश्न-3(अ) भारतनी राष्ट्रीय आवक नां अटवाजे ना महत्व नी वरुवा करो. 08
- (अ) भारतीय आर्थिक आषोषन नी वास्तुविकलतानी नी वरुवा करो. 06
- अथवा
- प्रश्न-3(अ) भारत नी राष्ट्रीय आवक नां संरचना (अंशवारुवा) मां वरुवा हेकरुवा नी वरुवा करो. 08
- (अ) भारत ना पंचवर्षीय योजनाओंनां तावुवा वरुवाति नो स्रोती समवतवे. 06

[P.T.O.]

P0241

RAN-1801000101040072]

[1]

પ્રશ્ન-૪ ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે)

૧. અસ્પષ્ટિકરણ અર્થતંત્ર નાં લક્ષણો.
૨. ભારતમાં વસતિવધારો એક ઐતિહાસિક તક.
૩. ભારતમાં રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરીમાં સ્ત્રી મુકેલીઓ.
૪. આર્થિક આયોજનનાં સેતુઓ.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) As per the Instruction no.1 of page no.1
- (2) Question no.1 is Compulsory.

1. Answer the following question in brief. (11)
  1. State the meaning of Human development Index.
  2. State any two reasons of reduce to death rate in India.
  3. State the Objectives of population policy of India.
  4. What does meant by National Income.
  5. Mention the meaning of Inclusiveness.
2. "India as a developing economy" Discuss this sentence. (11)

OR
2. Explain the reasons for rapid population growth in India Discuss the Suggestion to reduce population. (11)
3. (A) Discuss the importance of National income estimates (9)
(B) Discuss the characteristics of Indian economic planning. (9)

OR
3. (A) Explain the changes of composition of National Income in India. (9)
(B) Explain the Financial resources of five year plan of India. (9)
4. Write a short notes (Any two) (11)
  1. Characteristics of under developed economy.
  2. At one Historical chance of raise a population in India.
  3. Difficulties Encountered in calculating of National income in India.
  4. The Objectives of Economic planning.

RAN-1801000101040072]

[2]

| 1000

RAN-1901000102040071

First Year B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

Economics Paper - 3

(Micro Economics) (New Course)

Time: 2 Hours]

] Total Marks: 50

શુભના : / Instructions

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીઓ વિગતો ઉત્તરપત્રી પર અડધા લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

First Year B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject :

Economics Paper - 3

Subject Code No.: 1901000102040071

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

1. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. 10
  1. સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવક એટલે શું?
  2. પૂર્ણ હરિકારીયાણા બજારનાં લક્ષણો જણાવો.
  3. કિંમત-નેતૃત્વની વ્યાખ્યા આપો.
  4. તફાવતી ભાડાનો અર્થ જણાવો.
  5. એક જ વ્યવસાયમાં વેતન તફાવતના કારણો આપો.
2. આંતરિક અને બાહ્ય કારકિર્દી એટલે શું? કદ વિકાસના સામાન્ય વિગતે ચર્ચો. 13
અથવા
3. બિન પ્રમાણસર ઉત્પાદનનો નિયમ વિગતે ચર્ચો. 13
3. કિંમત ભેદભાવ એટલે શું? તેના પ્રકારો સમજાવો, કિંમત ભેદભાવની આવશ્યક ઘટતો ચર્ચો. 13
અથવા

RAN-1901000102040071]

[1]

[P.T.O.]

P0539

૩. (અ) ઉત્પાદનપ્રણાલી સરળીકરણનો સમજાવો. ૩
 (બ) નફા અંગેનો નવ પ્રવર્તનનો સિદ્ધાંત ચર્ચો. ૧
૪. ટૂંક નોંધ લખો. ૧૪
૧. વાંબા ગાળાની સરેરાશ ખર્ચરેખા.
  ૨. વસ્તુ વિભિન્નતા(વસ્તુ વિકલન)
  ૩. ખાંચવણી માંચરેખા.
  ૪. જુદા-જુદા વ્યવસાયમાં વેતન તફાવતનાં કારણો.

English Version

1. Answer the following questions briefly. 10
1. What is average revenue and marginal revenue?
  2. State the Characteristics of perfect competition.
  3. Give the definition of price leadership.
  4. State the meaning of differential rent.
  5. Give the reasons of wage difference in same occupation.
2. What are internal and external economics? Discuss in details the economics of and diseconomics of scale. 13
- OR
2. Discuss in details the law of Variable Proportions. 13
3. What is price discrimination? Explain its types, Discuss the necessary conditions of price discrimination. 13
- OR
3. (A) Explain the Characteristics of monopolistic Competition.
 (B) Explain the Innovation Theory of profit it.
4. Write short note (any two) 14
1. Long run average cost Curve.
  2. Product differentiation.
  3. Kinked demand curve.
  4. Reasons for wages difference in different occupation.

RAN-1901000102040072

B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

CC : 04 ભારતીય અર્થતંત્ર (Indian Economy)
(New Course)

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

Instructions

જાહેરમાં નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરપત્રી પર અડધા વખતે.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:
B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject :
CC : 04 (Indian Economy)

Index Code No.: 1901000102040072

Seat No.:

Student's Signature

(1) પ્રશ્ન 1 ફરમાવ્યાલ છે.

(2) જમણી બાજુના એક પ્રશ્નના ત્રણ દર્શાવેલ છે.

નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

10

- (1) ખેતીસેત્રે ખેડૂતો માટેના રાષ્ટ્રીય પંચમી કોઈ પણ ચાર ભલામણો જણાવો.
- (2) ભારતના ખેતીસેત્રમાં વિસ્તારનું મહત્વ દર્શાવતી વિગતો જણાવો.
- (3) આર્થિક ઉત્તરીકરણ એટલે શું?
- (4) ભારતમાં આપોજનકાળ દરમિયાન થયેલા ઓછોત્તરીક વિકાસના મુખ્ય હકારાત્મક પાસાઓ જણાવો.
- (5) નવા ઉદ્યોગો અને જૂદા-ઉદ્યોગોનું મહત્વ દર્શાવતા ચાર મુદ્દાઓ જણાવો.

RAN-1901000102040072]

[1]

[P.T.O.]

POS-10

- ૨ (અ) આયોજનકાળ દરમિયાન ભારતમાં કૃષિ ક્ષેત્રની નોંધપાત્ર વિશિષ્ટતાઓની ચર્ચા કરો. ૦૪
 (બ) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્રની ઉત્પાદકતા વધારવા માટે આધુનિક ટેકનોલોજીના ઉપયોગો સમજાવો. ૦૨
 અથવા
- ૨ ભારતમાં કૃષિવિરાણ સેવે સહકારી વિરાણ સંસ્થાઓની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૧
- ૩ (અ) ભારતના આર્થિક વિકાસમાં ઔદ્યોગિકરણનું મહત્વ સમજાવો. ૦૪
 (બ) ભારતીય અર્થતંત્રમાં જાહેર સહકારોની સમસ્યાઓ સમજાવો. ૦૨
 અથવા
- ૩ (અ) ભારતની નાના ઉદ્યોગો માટેની વિકાસચક્રના કાર્યો સમજાવો. ૦૪
 (બ) ભારતની ૧૯૯૧ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં નાના ઉદ્યોગો અને ગૃહઉદ્યોગોનું સ્થાન સમજાવો. ૦૨
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) ૧૪
 (૧) ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતીનું મહત્વ.
 (૨) ખેતી અને ગ્રામ વિકાસ માટેની રાષ્ટ્રીયલક્ષ્ય.
 (૩) ૧૯૯૧ની ઔદ્યોગિક નીતિની મર્યાદાઓ.
 (૪) નાના ઉદ્યોગો અને ગૃહઉદ્યોગોની સમસ્યાઓ.

ENGLISH VERSION

Instruction :

- (1) As per the Instruction No. 1 of the page No. 1.
 (2) Question No. 1 is Compulsory
 (3) Figures to the right indicate full marks of the questions.

1. Answer the following questions briefly: 10
 (1) State any four recommendations of National commission for farmers in agricultural sector.
 (2) Mention the details which indicate the Importance of finance in agriculture - sector.
 (3) What is meant by Liberalization ?

- (4) State the main positive effects of industrial development during planning period in India.
- (5) Mention the four points which indicate the importance of small scale and cottage industries.

- (a) Discuss the considerable features of agriculture sector of India during planning period.
- (b) Explain the usages of modern technology for raising a productivity of agriculture sector in India.

OR

Evaluate the performance of co-operative credit institutions in agriculture sector of India.

- (a) Explain the importance of industrialization for economic development of India.
- (b) Explain the problems of public sectors of Indian economy.

OR

- (a) Explain the functions of small industrial development bank of India.
- (b) Explain the role of small scale industrial policy of 1991 in India.

Write short notes : (any two)

14

- (1) Importance of agriculture sector in Indian economy.
- (2) National Bank for Agriculture and Rural Development.
- (3) Limitations of industrial policy of 1991.
- (4) Problems of small scale industries and cottage industries.

RAN-1901000102051001

F.Y.B.A. (Sem-II) Examination

March / April - 2019

Sociology Paper-3 (Introduction to Sociology) Subsidiary

| Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીઓની વિગતો ઉભાતપાની પર ભરવા જરૂરી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination:
F.Y.B.A. (Sem-II)

Name of the Subject:
Sociology Paper-3 (Introduction to Sociology) Subsidiary

Subject Code No.: 1901000102051001

Seat No.:
[ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Student's Signature

- (૧) બધા જ પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો.
- (૨) પ્રત્યેક પ્રશ્નોનાં મૂળ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. 10
- (૧) વ્યક્તિમતાના સ્વરૂપો દર્શાવો.
  - (૨) સામાજિકરણ એટલે શું ?
  - (૩) સામાજિક ગતિશીલતા એટલે શું ?
  - (૪) કાયદો એટલે શું ?
  - (૫) સામાજિક વિકાસ એટલે શું ?
- પ્રશ્ન-૨ સંસ્કૃતિનો અર્થ આપી સંસ્કૃતિનાં બહુવિધોની ચર્ચા કરો. 13
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે શું ? સામાજિક સ્તરીકરણનાં પ્રકાર તરીકે વર્ગની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૩ સામાજિક નિર્ધારણ એટલે શું ? સામાજિક નિર્ધારણની એક-સી તરીકે રિવાજ અને વૈકલ્પિકને ચર્ચા. 13
- અથવા

RAN-1901000102051001]

[1]

[P.T.O.]

P0571

- પ્રશ્ન-૩ સામાજિક ગતિશીલતા એટલે શું? સામાજિક ગતિશીલતા ઉપર અસર કરનારા પરિબલોની ચર્ચા કરો. 13
- પ્રશ્ન-૪ સામાજિક પરિવર્તન એટલે શું? સામાજિક પરિવર્તનના સહાયક અને અવરોધક પરિબલોની ચર્ચા કરો. 13
- પ્રશ્ન-૫ દેહનોંધ લખો. 9+3
- (૧) સામાજિકરણના તબક્કાઓ.
- (૨) સામાજિક ગતિશીલતાના પ્રકારો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Attempt all questions.
 (2) Marks of each questions are indicated on the right side.
 (3) Question No. 1 are compulsory.

1. Write short Answers of the Following. 10
- (1) Give the Forms of personality.
 (2) What is socialization ?
 (3) What is social mobility?
 (4) What is law?
 (5) What is Social development
2. Give the meaning of culture and discuss the characteristics of culture. 13
- OR
- What is social stratification? Discuss "Class" as types of social stratification.
3. What is social control? Discuss custom and public opinion as the Agencies of social control 13
- OR
- What is social change? Discuss the supporting and hindering factors of Social change.
4. What is social mobility? Discuss the factors affecting social mobility. 14
- OR
- Write short notes: 7+7=14
- (1) Stages of socialization
 (2) Types of social mobility

RAN-1901000102051002

F.Y.B.A. (Sem.-II) Examination

March / April - 2019

Sociology : Paper-IV
(Society in India) (Subsidiary)

સૂચના : / Instructions

નીચે લખેલ નિર્દેશોનું ઉત્તરકર્તા પર અત્યંત ધ્યાન આપવું.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:
F.Y.B.A. (Sem.-II)

Name of the Subject :
Sociology : Paper-IV (Society in India) (Subsidiary)

Subject Code No. : 1901000102051002

Seal No. :

Student's Signature

- (૧) બધા પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.
- (૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.
- (૩) અન્યેક પ્રશ્નોનાં મુજબ જમણીબાજુ લખેલ છે.

૧. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં દુઠ્ઠમાં જવાબ લખો: ૧૦
  ૧. સ્ત્રી-પુરુષ પ્રમાણ એટલે શું?
  ૨. ભારતનાં વધુમતિ જૂથોનાં નામ આપો.
  ૩. સાંસ્કૃતિક વૈવિધ્ય એટલે શું?
  ૪. ભારતમાં લોકસભાનાં સભ્યોની સંખ્યા કેટલી છે?
  ૫. અસ્તવ્યવાહ એટલે શું?
૨. ગામઠું એટલે શું? ગામડાની ખાસિયતો ચર્ચો. ૧૩
અથવા
૨. ધર્મનો અર્થ સમજાવો ધર્મનાં કાર્યો અને મહત્વને ચર્ચો.
૩. રાજ્યનો અર્થ આપો ભારતીય રાજ્ય તંત્રનાં સ્વરૂપ સમજાવો. ૧૩
અથવા
૩. લઘુમતીનો અર્થ આપો લઘુમતીઓનાં કલ્યાણ માટેની યોજનાઓની ચર્ચા કરો.

7.	अध्यायी-न भारतीय समाजमा विविधतामा ओडला यथा. अथवा	11
8.	द्वितीय खण्ड. 1. भारतीय पस्ती-न वडपणे. 2. समाई संभेधेनु स्वरुप.	8+8

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Attempt all questions.
- (2) Short answer questions no. 1 is compulsory.
- (3) Marks of each questions are indicated on the right side.

1.	Write very short answer to the following: 1. What is sex ratio? 2. Give the names of India Minority Groups. 3. What is cultural diversity? 4. How many members are there 'Loksabha'? 5. What is Pluralism?	10
2.	What is Village? Discuss the characteristics of village. OR	13
2.	Explain the meaning of religion and discuss its important.	
3.	Give the meaning of State and explain the nature of Indian Polity. OR	13
	Give meaning of minority and discuss welfare schemes for them.	
4.	Discuss unity and diversity in contemporary Indian society. OR	14
	Write short notes:	
	1. Characteristics of Indian population.	7+7
	2. Nature of Kinship.	